

Datum : 29-01-2025
Kenmerk : 20250002
Aan : het college van B&W van de Gemeente Oss
Betreft : Advies Beleidsregel Brede ondersteuning kinderopvangtoeslagaffaire gemeente Oss

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Als Adviesraad Sociaal Domein Oss (ASD) willen we graag onze gemeente en haar inwoners ondersteunen door het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan nauwlettend te volgen en te beoordelen vanuit het uitgangspunt dat iedere burger gelijkwaardig is, gelijkwaardig behandeld moet worden en gelijke kansen moet krijgen. We ondersteunen zo de gemeente die een rechtvaardig sociaal beleid en een goede uitvoering van dit sociaal beleid wil zodat de inwoner voldoende ondersteuning ervaart om tot zelfredzaamheid en participatie te komen.

U heeft aangegeven naar aanleiding van enkele rechtszaken bij andere gemeenten een Beleidsregel Brede ondersteuning kinderopvangtoeslagaffaire gemeente Oss op te stellen. Wij geven graag aan uw verzoek om advies te geven gehoor. Wij geven u enige adviezen waardoor uw voornemens naar ons inzicht zullen leiden tot een nog beter resultaat.

Onderwerp

Artikel 2.21 Wet hersteloperatie toeslagen geeft aan dat het College van B&W brede ondersteuning kan bieden op vijf leefgebieden: financiën, gezin, werk, wonen en zorg aan gedupeerden (volgens deze wet) van de toeslagenaffaire. De gemeente Oss wil de ondersteuning op deze gebieden nader vastleggen in de voorliggende Beleidsregel. In de vergadering van WIAS van 27 januari 2025 is met gemeenteambtenaren Patrick Wanders en Henri te Braak gesproken over de aanleiding en de inhoud van deze beleidsregel. Sommige elementen uit die vergadering komen in dit advies terug.

Situatieschets algemeen

De compensatie van de gedupeerden is een zaak van de landelijke overheid, de gemeenten is gevraagd om op basis van een plan van aanpak in overleg met een gedupeerde brede ondersteuning te verlenen zodat die een nieuwe start in het kader van herstel kan maken. Veelal gaat het hierbij om ondersteuning die de gemeente al aan de inwoners geeft, maar hier is een iets ruimere mogelijkheid. Omdat de gemeente geconfronteerd wordt met steeds meer verzoeken en vragen die buiten dit kader vallen en meer de richting van compensatie gaan, is de behoefte ontstaan beleidsregels vast te stellen die de ambtenaren bij de uitvoering meer handvatten biedt. Ook heeft de rechter in enkele procedures gemeenten naar hun beleidsregels gevraagd die aan de beslissing ten grondslag lagen. Bij ontbreken van deze regels kan een besluit van de gemeente vernietigd worden.

Dit alles rechtvaardigt een invoering van regels met terugwerkende kracht vanaf 1 december 2024.

Beleidsregel Brede ondersteuning kinderopvangtoeslagaffaire gemeente Oss

De Adviesraad Sociaal Domein ondersteunt het invoeren van deze regels om brede ondersteuning mogelijk te maken en ook de keuze om dat via de Samenwerkwijze te doen. Doel is het vertrouwen van (mogelijk) gedupeerden in de overheid te herstellen. Wij gaan ervan uit dat de beslissingen van de gemeente op aanvragen van gedupeerden gestoeld zijn op vertrouwen in de burger.

Artikel 4 Voorwaarden van de brede ondersteuning

De Adviesraad Sociaal Domein onderschrijft de voorwaarden die in dit artikel worden gesteld en die bedoeld zijn om een kader te geven waarbinnen aanvragen gehonoreerd kunnen worden. In dit artikel is aangegeven wat niet onder de regeling valt. Dit betekent dat niet wordt aangegeven wat WEL kan. De Adviesraad Sociaal Domein gaat ervan uit dat in vol vertrouwen en met zo groot mogelijke ruimhartigheid aan gedupeerden wordt toegekend wat mogelijk is.

In 4 f staat als uitsluitingsgrond vermeld: "nieuw gemaakte schulden na 1 juni 2021". De mogelijkheid bestaat dat een gedupeerde schulden maakt die een gevolg zijn van de behandeling van hem voor deze periode. Het lijkt raadzaam steeds te kijken of deze schulden te maken hebben met beslissingen die in de tijd ervoor ten opzichte van de gedupeerde genomen zijn.

Wij adviseren u vanuit vertrouwen in de burger beslissingen te nemen en in geval van "nieuwe schulden" in de overwegingen mee te nemen of deze schulden voortvloeien uit de situatie en omstandigheden in de jaren van de terugvordering.

Wij constateren dat de nieuwe beleidsregels meer duidelijkheid bieden aan inwoner en de uitvoerende ambtenaar op weg naar herstel van vertrouwen in de overheid. Wij begrijpen dat de weg naar volledige afhandeling van alle dossiers nog zeer lang is. Wij hopen dat u onze adviezen ter harte neemt, zodat het vertrouwen in de overheid bij de gedupeerden in de gemeente Oss gaat toenemen.

De Adviesraad Sociaal Domein ziet uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Pieter van Houten
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein

Ad van Dooren
Voorzitter KennisKring WIAS